

Brixen '88

Od 26. marca do 1. aprila se je v Brixnu na Južnem Tirolskem odvijal že tradicionalni velikonočni seminar MENS-a, to je organizacije, ki združuje mladino, ki pripada raznim evropskim narodnim manjšinam. Seminar je letos organizirala mladinska organizacija Južnotirolske ljudske stranke (Junge Generation in der SVP). Udeležilo se ga je okoli 80 mladincev in mladink, ki so pripadali 17 evropskim manjšinam. Prisotno je bilo seveda tudi predstavništvo Mladinske sekcije Slovenske skupnosti, ki so ga sestavljali pokrajinski tajnik MS SSK za Tržaško Marjan Breclj, Peter Rustja, Mitja Terčon in Ivan Žerjal.

Udeleženci so imeli polne roke dela, saj je bil teden, ki so ga preživeli v Brixnu, natrpan s predavanji, okroglimi mizami, tiskovnimi konferencami in delom po skupinah, tako da je bilo prav malo prostega časa. Na seminarju, ki je potekal na temo »Ali so manjšine manjvredne?«, so sodelovali tudi nekateri vidnejši predstavniki Južnotirolske ljudske stranke in političnega, kulturnega in gospodarskega življenja na Južnem Tirolskem. Naj omenim samo dva, in sicer senatorja dr. Rolanda Riza (enega izmed podpisnikov zakonskega osnutka za globalno zaščito Slovencev v Italiji, ki ga je v senatu predstavila Slovenska skupnost) ter predsednika bocenske pokrajine in Južnotirolske ljudske stranke dr. Silviusa Magnaga, ki se je med drugim dotaknil primera prof. Sama Pahorja in poudaril pomembnost samostojnega političnega nastopanja, četudi na krajevni ravni.

Levji delež je na seminarju imelo delo po skupinah. Rezultati tega dela so bili predstavljeni v sredo, 30. marca. Istega dne je bil tudi občni zbor, na katerem je bil potrjen dosedanji predsednik, Retoromanec Jon Domenic Parolini, za podpredsednika pa sta bila izvoljena član MS SSK Peter Rustja in Severni Frizijec Ernst Martin Dahl.

Dejstvo, da se je Slovenec povzpел do vrha evropske mladinske organizacije, je nedvomno velika pridobitev za MS SSK in za Slovence v Italiji nasploh. To so potrdili tudi ostali udeleženci seminarja, bodisi v pogovorih po končanem občnem zboru, bodisi naslednjega dne, 31. marca, na izletu v Val Badii in med večerno zaključno družabnostjo.

V petek, 1. aprila, so se pričeli odhodi. Poslovlili smo se z željo, da bi se zopet srečali na seminarju, ki se bo prihodnje leto odvijal v Lecku v Severni Friziji.

Petru Rustji pa še enkrat čestitamo z željo, da bi bil njegov dveletni mandat čimbolj uspešen.

I. Ž.

Geniji v kratkih hlačah so zaživeli na odru

Člani Slovenskega kulturnega kluba so že dalj časa obljubljali, da bodo pripravili v svojem gledališkem krožku daljšo prireditev. Ker pa so si zastavili kar precej ambiciozen program, je prišlo do marsikaterega zapleta, preden se jim je posrečilo, da so izpeljali svoj načrt. Izbrali so si namreč kot tekst Preglovo uspešnico Geniji v kratkih hlačah, ki jim je bila kot knjiga izredno všeč, a je ni bilo kar tako enostavno prirediti za oder, še teže pa je bilo dobiti štiri »starejše genije«, ki bi bili pripravljene žrtvovati toliko časa za vaje, da bi bila igra res dobro pripravljena.

Sredi aprila pa je predstava le doživela svojo krstno izvedbo v Prešernovem gledališču v Boljuncu. In ob tej izvedbi smo takoj ugotovili, da večmesečne priprave niso bile zaman. Igra je tekla gladko, igralci so bili sproščeni in naravni, vsaka vloga je bila tako podana, kot bi bila napisana nalašč za tistega igralca. In to ni kar tako, če pomislimo, da nastopa pri tej igri kar dvajset igralcev in da je bil marsikdo med njimi tako rekoč prvič na odru. Čeprav je celoten igralski ansambel sestavljen iz mladih (saj je Slovenski kulturni klub društvo, ki ga sestavljajo v glavnem višješolci) je bila posrečena zamisel, da so vloge profesorice, tajnice in ravnateljice odigrali malo starejši igralci, naj-

mlajše pa spet po letih mlajši, tako da je prišla prepričljivo do izraza razlika med generacijami, ki je eden od ključnih zapletov igre.

Skupina je igro ponovila še dvakrat, enkrat v Prosvetnem domu na Opčinah, drugič pa v Modestovem domu v Celovcu na Koroškem. V bližnji prihodnosti imajo igralci na programu še gostovanje na Goriškem in, po možnosti, še kako ponovitev na Tržaškem.

Po vseh teh izkušnjah so igralci gotovo polni vtisov in spominov. Poskusili smo jim zastaviti nekaj vprašanj.

»Kje ste imeli največjo tremo?«

»Seveda na premieri,« odgovarja MORENO VERTOVEC, ki igra Boba. »Vsi, razen Mitje Ozbiča, ki je znal svojo vlogo perfektno na pamet že pred nekaj meseci.«

»Ste imeli tremo samo zaradi besedila?«

»Ne, kje pa! Moreno se je bal ljubezenske scene!« se zasmije MANICA MAVER, ki igra Kocko. Vsi igralci soglašajo, Moreno pa pravi, da se ni bal tiste scene, pač pa je bil samo v zadregi, ker so se mu ob njej vsi prijatelji hahljali izza kulis.

»Katera publika vas je najtopleje sprejela?«

dalje na 2. strani ■

Geniji v kratkih hlačah...

»Do sedaj smo bili še vsakokrat prese- nečeni nad tem, kako so se gledalci zaba- vali ob igri. Vendar pa nismo nikjer imeli ta- kega zadoščenja kot na Koroškem«, pravi MITJA OZBIČ, ki igra športnika Žana. Pri tem se vsi zasmejejo, saj je splošno znano, da je Mitja tam postal kar zvezdnik in je mor- al, še bolj kot drugi »geniji«, deliti avtogra- me mladim občudovalkam.

»Navadno se pri vsaki igri zgodi kaka ner- odnost, ki je publika niti ne opazi, igralski ansambel pa se ob njej krohota za odrom ali pa mu zledeni kri v žilah od groze. Se vam je zgodilo kdaj kaj takega?« »O, ja, na Ko- roškem je bil cel kup takih situacij«, pravi MARTA KLINC, ki igra Bibo. »Najbolj sme- šno je bilo, ko je Maja Lapornik, ki igra pro- fesorico Informacijo, rekla na odru „pobrati se pa še znam“ namesto „skloniti se pa še znam“. Vsem nam je šlo grozno na smeh, prizor v igri pa je ravno tak, da moramo imeti vsi prestrašene in resne obraze.«

»Tudi ko bi bil moral Bob napisati na odru sporočilo mlajšim in ni imel svinčnika, nam je postalo vroče«, pravi JORDAN PISANI, ki igra Pesnika. »Kje pa, vsi ste se krohotali, namesto da bi iskali ta presneti svinčnik, ko sem prišel ponj za kulise,« se jezi Moreno. »Saj sem ti nazadnje dala čopič za šminka- nje,« se brani BARBARA ZLOBEC, ki v igri igra Bajsi.

»Tudi takrat je bilo obupno, ko je tajnica že dvignila slušalko, telefon pa je še zmeraj zvonil,« pravi TOMAŽ SUSIČ, ki igra Pipija in si v omenjenem prizoru tudi absolutno ni smel dovoliti, da bi se na odru smejal. »Ali ko je med igro zgrmel na tla obešalnik, ki smo ga preobtežili s plašči,« pravi BREDA SUSIČ, ki igra Piko. »Medve sva se najbolj prestrašili, ko bi morali iti izza odra skozi dvo-

rano in potem iz dvorane na oder, pa sva se zavadeli, da sva od zunaj zaklenjeni,« ugo- tavljata MARTINA OZBIČ in KATJA VOLPI, ki sta igrali čistilki.

»Vas je med igro kdaj kaj razjezilo? Vam je šlo kaj na živce?«

»To, da mi je Mitja stalno kradel besedi- lo!« se že spet jezi FABRIZIO POLOJAZ, ki igra Genija.

»Kak smešen komentar, ki ste ga slišali med publiko?«

»Da sta si Pipi in Miha kar nekam čudno podobna, kot bi bila dvojčka,« pravi MATEJ SUSIČ, ki igra Miho (razlaga, kaj je v tem komentariju smešnega: Pipi in Miha sta v res- nici res dvojčka).

»Se kdo kesa, da je sodeloval pri tej igri?«

»Nee,« odgovorijo vsi naenkrat. V tem so si složni tudi vsi tisti, ki pri tem kratkem in- tervjuiu niso mogli sodelovati, Ana Lokatos, ki je igrala »Ilepotičko« Vesno, Francesco Biancuzzi, ki je igral modernega zapeljivca Jako, Vesna Jagodic, ki je igrala deklico s tujim naglasom, Razumš, Kristina Carli, ki je igrala dijakinjo Rdeče hlače, statisti Mir- ran Pisani, Andrej Maver, Štefan in Danilo Pahor, pa tudi »starejši« in bolj izkušeni igral- ci, ki pravijo, da so se navdušili nad svojimi vlogami. Silvija Callin kot mlada in čedna profesorica, Maja Lapornik kot skrbna in ma- lo materinska profesorica Informacija, Gior- gina Pisani kot vestna in prezaposlena taj- nica ter Marjan Kravos kot strogi, a dobro- srčni ravnatelj so se res vživeli v svoje vlo- ge in zato ni čudno, da so nad igro navdu- šeni in bi jo radi še večkrat ponavljali. Celo avtor glasbe, Štefan Bembli, in avtor scene, Edi Žerjal, zatrjujeta, da jima je bilo sodelo- vanje pri igri v veliko zadoščenje in zabavo.

IVANA

Stopila je na teraso. V tišini je prisluhni- la čričkom, ki so s svojim zategnjenim pet- jem koncertirali njeni tenkočutnosti v vese- lje. Sonce je že davno zašlo, a nebo je še vedno oddajalo polmračno svetlobo. Tipi- čno za poletni večer. In v zraku je vel pose- ben vonj, ki je prihajal z morja.

Ivana se je ozrla okoli sebe. Nikogar ni bilo. Sama. Blaženo sama. Sedla je v nas- lanjač. Ob pogledu na morske valove, ki so se mirno dvigali k peščeni obali, je v sebi za- čutila poseben mir. Tudi v njej je prej vse ki- pelo. Bilo je podobno razburkanemu morju, ki se je še pred kratkim silovito zaganjalo v kopno. Bučalo je. Valovi so se dvigali. De- lala so se morske pene. Z neba so švigale goreče strele in grom je plasil njeno osam- ljeno osebo. A tudi nevihte je bilo enkrat ko- nec. Vdala se je...

Njen spomin je zdaj brskal po preteklo- sti in se spotaknil ob stvari, katere si je v ti- stem trenutku njeno srce najmanj želelo. Spomin je bil neizprosni, racionalen. Ni ji dovolil, da bi njeno veliko srce zmagalo. Že v prvi bitki je bila poražena.

Tista stvar je bil ON — njen mali princ. Naenkrat je pred seboj videla njegov obraz; a ni bil sam. Kot blisk so se ob njem pojavi- le še druge nezaželjene osebe. Zaprla je oči, da jih ne bi videla, a tako je slika še bolj za- živelja in njena rana se je ponovno odprla. Kapljice krvi so ji polnile dušo.

Le zakaj se je moglo tako zgoditi? Zakaj je odšel z njo?

Morda zato, ker je bila lepša!? Ne. Izbral je Lauro predvsem zato, ker je znala spre- tno govoriti. Njene besede so vedno bile ubrane na najbolj zveneče citre. In ON jih je zasanjano poslušal. Misli je, da sliši ču- dovito melodijo. Z njo se ni bilo treba trudi- ti, ni je bilo treba iskati, po njej hrepeneti. Laura ga je ujela v svoje mreže...

Ivana je mislila dalje. Le kako, da ON ni hotel razumeti njenih čustev?

Pomislila je na vrednost zunanje lepote, tiste vabljive, in v začetku tako grozno učin- kovite, ki pa na žalost hitro mine. Strastna ljubezen...

Z morja so se zaslišali glasovi. Smeh. Bi- la sta dva zaljubljenca. Z roko v roki sta go- lonoga hodila po pesku. Naenkrat se ona za- žene v dir in se mu začne od daleč rogati. On pa jo po kratkem teku ujame in že je v njegovem objemu. Močne roke jo stiskajo k sebi. Telo ob telesu. Vroč poljub.

Ivana se zdrzne. Še vedno strmi predse. Človeka na plaži sta izginila in z njima nju- na ljubezen. Načeta rana pa se je še bolj od- pirala.

Ivana v družbi ni hotela vzbujati pretira- ne pozornosti. Bila je dokaj nebolgljeno in sramežljivo bitje. Toda ko je odrasla, je spoz- znala, da se bo v življenju morala spopasti z neprijetnimi stvarmi in rušiti mozaik hudob- nega sveta, ki jo je ogrožal. Prišel je čas, ko se je začela boriti tudi za njegovo ljubezen... Potem pa je prišla ONA in mu ponudila sa- mo sebe.

Ivani se je gabilo, ni hotela slišati, ni ho- tela vedeti. Slišala je besede prijateljev. Spo-

četka jim ni verjela, ni mogla verjeti. A ko je prišel dan ločitve, se je v njej vse porušilo.

Njena velika ljubezen, vse njegove lepe besede, skupne sanje in veliki načrti so padli v krvaveči plamen. In za njim ni ostala nobena sled...

Zaropotalo je. Z morja je še vedno prihajal prijeten vlažen zrak in sapica je božala njene dolge kodre.

Spet je zagledala Laurin porogljiv nasme, poln škodoželjnosti in zavisti, njene oči, ki so se pred njim sladko smehljale, na Ivano pa istočasno streljale zlobno sovraštvo. Kolikokrat je začutila bodočo iglo v svojem srcu! Toda Ivana se je prav zaradi svojega molka dvigala nad njo. Lauri ni več dovolila, da bi se ji približevala. Ob vsakem srečanju z njo se je Ivana čutila ogroženo, ker jo je spoznala, ker jo je slutila, saj sta končno obe bili ženski, čeprav tako različni. ON pa je nazadnje verjel NJEJ...

Ivano je zabolela njegova nesreča, bolj kot njena kruta osamljenost. A zdaj ni bilo več poti nazaj.

Cas je za vedno zabrisal pot do Ivaninega srca, kakor je tudi morski val z vso svojo močjo zgladil stopinje v pesku dveh strastnih, bežečih ljubimcev.

Lilijana Filipčič

Sam sredi množice

S cigareto v roki se je prerival med množico. Dolgi in razkuštrani lasje so mu silili na sončna očala in mu zakrivali pogled.

Nehote se je s cigareto dotaknil starke, ki mu je prišla naproti. V naglici se ji je oprostil in odkorakal naprej. Starka se je razburila in mu razkačena grozila z dežnikom, češ da mu bo prisolila eno. Na koncu je dodala še kletvico. Mladenič pa je bil že daleč in ni videl ničesar. Le zadnji zlogi kletvice so prišli do njega.

Preril se je skozi množico na pločniku. Obleden je bil v raztrgane kavbojke in srjaco, ki je bila bolj podobna halji. Čez ramo mu je visela kitara, ki je ob vsakem koraku poskakovala in ga ovirala pri hoji.

Končno je fant prispel do parka. Odložil je kitaro in jo prisolnil ob staro drevo, katerega veje so se dvigale visoko v nebo. S komolcem si je obrisal potno čelo in si prižgal cigareto. Naveličano je pogledal na uro in lenobno zazehal. Sonce, ki ga je prej tako mučilo s svojo vročino, se je za trenutek skrilo za oblake. Vročina je postajala znosnejša. Kot nalašč je šapica vetra švignila mimo njega in ga navdala s prijetnim občutkom.

Z olajšanjem je prijel v roke kitaro in zapel pesem. Z otožnim pogledom je zrl predse in opazoval ljudi, ki so hiteli po opravih ter se niso zanj niti zmenili. Le nekateri so z zanimanjem uprli pogled vanj, a to le za trenutek.

»Ali slišijo mojo pesem? Jim ta melodija, te besede kaj pomenijo?«

Nič... Sredi množice je bil sam.

Matejka Starc, III. B,

Učiteljice A. M. Slomšek

Iskanje po neskončnosti

Absolutna tema.

Nekaj deset tisoč kilometrov zadaj je bil Phobos, ki se je medtem že prelil v na videz ogromno, a v resnici zelo majhno Marsovo gmoto; tudi Mars je kmalu izginil v senco.

Sam!

Neskončnost je sedaj prekrivala vsa obzorja. Na milijarde zvezd je dajalo veselju še večji videz neskončnosti.

Kdor bi gledal kozmos v tem trenutku, bi se mu res zdelo, da je izgubljen v črni prostornosti, ki objema vse, kakor da bi hotela vse nenadoma uničiti, porušiti, zbrisati to, kar je sama ustvarila — življenje. Življenje, ki je vendar proti tej neskončnosti nepomembno in neznančno. Življenje bi tedaj prodrlo v neskončnost in zaplavalo v samotni med zvezdami, meglicami, galaksijami in bi uživalo v vsem tem, iz česar je samo bilo ustvarjeno.

»No, ali ugasneš te hudičeve reaktorje!« je zarjul v mikrofon.

Ne, ne! Zakaj prav v takem trenutku? Kakšna je ta svoboda, da človek ne more uživati niti v gledanju VSEGA!

»Ugasni jih!«

Vzdih, rahel gib prstov.

»Končno! Uf! Damn terrestrials!« Le revolucionarje znajo lepo prenašati, ne pa upravljati tankerje.

Spet! Spet to zatiranje svobode. Kaj pa imajo proti nam Zemljanom, ko so nam »v imenu prijateljstva« prišli pomagat in nas tako podjarmili? Še veseli naj bodo, če se jim tako upiramo. Lahko bi se že zdavnaj osvobodili, a smo preveč boječi in sovražni med sabo. Enotnost! Sodelovanje! Tega nam primanjkuje, ne pa nesmiselnega nasilja. Kaj doseže človek z nasiljem? Smrt! Saj je to že tisočkrat preiskusil, vendar bije vedno isto kladivo.

»Zapuščanje skrajne orbite Phobosa. Po-prava in usmeritev tira,« se je oglasilo iz vseh zvočnikov na tankerju.

Nekaj rok se je sprožilo proti gumbom. Kakšni nesmiselni gibi! In to samo za premik nekaj milijontonskega tankerja! Kaj je to v nasprotju s Soncem, navadno majhno zvezdico v brezkončnem vesoljskem ciklu, kjer se vršijo osnovne reakcije za nastanek življenja. Neznaten tanker pa se medtem premika med Zemljo in Marsom, namesto da bi ljudje izrabili svoje energije za upravljanje življenjskih funkcij, s čimer bi lahko mnogo bolj pomagali veselju, kot pa s prevažanjem goriva za ugasle križarke.

»Zadnja faza. Vključitev pogonskih reaktorjev.«

Čez nekaj minut se je France vrnil v svoje stanovanje. Pred vhodom je srečal znan obraz.

»Salve, Franco!«

»France.«

»Come va?«

»Benone, grazie! Finalmente un pò di pace.«

»Già. Ormai siamo in viaggio verso Terra. Fino all'arrivo in orbita ci lasceranno in pace. Dopo mangiato avresti un pò di tempo libero?«

»Scusami, ma mi sento molto stanco. Per oggi resterò in camera.«

»Sempre a scrivere poesie, eh? Come mai te lo lasciano fare ancora liberamente, dopo quello che hai scritto, non lo so proprio.«

Tudi metafore in rime so nevarne, kajne?

»In fondo non c'è niente di male nel tradurre i propri sentimenti in inchiostro!«

»Mah, voi Slavi siete stati sempre così! Sommi poeti!«

»Meglio che assassini!«

»Scherzavo, perdio! Non te lo prendere! Beh, devo proprio andare! Ciao, Franco!«

»France, perdio!«

»Ciao.«

Vrgel se je na platično plazino, ki so jo imenovali postelja. Pritisnil je rdeči gumb na mizici in luči so se ugasnile. Tema! Da, a to ne tista, ki si je je želel.

Pritisnil je drug gumb na pločevinasti steni. Zaslonec se je razprl. Sedaj je bilo le pol metra debelo steklo med njim in vesoljem. Zagledal se je v svetlikajočo se črnino. Kakor bi rad razbil vse ovire in prišel do svobode.

Vesolje, neskončna sivina prodiraš v moje misli.

Nisem več tvoj.

Nisem več suženj.

Hočem lebdeti nad Soncem

in čakati smrt iz

vodika in helija,

ne pa med jeklenimi stenami tankerja
FRANKLYN IX. 666 HM

Ni slaba ideja. A naj ostane raje v meni, tokrat. Druge ideje pa bodo nadaljevale upor; spodbujale bodo vse, ki si želijo svobode, ne pa materializma in vojaških križark. Dovolj! Dovolj! Čeprav se to venomer ponavlja, upirajmo se grehu! Bodimo končno to, za kar smo bili ustvarjeni.

Zvočnik je slednjič prekinil njegove misli.

»Francis Pershern, requested at the maintenance department.«

Aljoša Saksida

RAST, mladinska priloga Mladike — 1988. Pripravlja uredniški odbor mladih. Tisk Graphart - Trst, maj 1988 Uredil Ivan Žerjal.

Želite kaj vedeti o bontonu?

DOSTOJNOST

Če smo že v tem kottičku hoteli razpravljati o lepem vedenju, potem ne moremo mimo pravega stila bontona. Obljubili smo vam namreč veliko presenečenj in res se nam je v tem času nabralo nekaj prijetnih, pa tudi neprijetnih dogodivščin. Zato bo ta prvi poskus prikazovanja naših življenjskih »spor-drsljavev« nosil naslov — Dostojnost.

Rekli boste, da ta lastnost ne more zaobjeti samo enega ali dveh stolpcev naše Rasti, ker je pač zaželen v vseh trenutkih človeškega življenja. Popolnoma se strinjamo z vami. Ker pa nam prostor ne dovoljuje, da bi se pretirano razpisali in šli v podrobnosti, se bomo dotaknili samo nekaterih argumentov, ki se nam zdijo vredni naše analize.

Radi bi vas spomnili, da v našem vsakdanjem besedišču obstajajo tri čudodelne besede: »prosim«, »hvala« in »prostitute«. Te besede pa vsekakor niso izraz ponižnosti, ampak vljudno izražena želja ali hvaležnost.

Osnovno pravilo lepega vedenja pravi: »Ne delaj tega, kar ne želiš, da kdo drug stori tedi« in »Obnašaj se tako, kakor želiš, da se drugi obnašajo do tebe«. Ljubeznost pa mora biti iskrena in zmerna, kajti če ni pr-srčna, je navadno pretirana in tisti, katere-mu je namenjena, navadno to opaža. In taka ljubeznost je zgrešila ne samo svoj namen, ampak je celo dosegla prav nasprotni učinek.

Pa pojdimo še korak dalje. Predstavljamo si vsakdanji dogodek, preprosto srečanje dveh oseb. Njej je ime Lucija, njemu pa Matej.

Matej je v našem primeru dostojen in lepo vzgojen fant in zelo mu je pri srcu **točnost**. Po njegovem mišljenju domenje-na ura ne sme biti oskrunjena z akademskim »četrt«, ki se v skrajnih primerih celo pomnoži. Toda Lucija še ni razumela, da njeno zamujanje Mateja moti.

Naš mladenič prav gotovo že sanja, kako bi iskoristil svoj čas z Lucijo, pa se mora minutu za minuto sam nervozno prestopicati na tržaškem trgu Oberdan.

In zakaj mislite, da Lucija tako rada zamuja? Ker je zamudila avtobus ali ker ji je prav v tistem trenutku, ko si je natikala čevlje, nekdo telefoniral? Ali preprosto zato, ker se je tako zatopila v študij, da je pozabila, da jo nekdo čaka? Ali ker posluša »staro modrost«, ki pravi, da mora fant čakati na dekle?

Vse skupaj lahko zmečemo v en sam koš in Luciji povemo, da je točnost zelo lepa človeška lastnost. Osip Šest je prav tako mnenja, da morajo biti osebni sestanki do minute točni, zraven pa še pove: »Točnost je kra-

ljevska čednost, slaba stran pri tem, da si nekeje točen, (pa) je prav v tem, da ni nikogar tam, ki bi znal to ceniti...«

Matej se bo s časom (upajmo, da se je že) naveličal čakati na blondinko, saj je v vseh tistih »ukradenih minutah« na trgu Oberdan tri tisočkrat podvomil v njeno življenjsko zanesljivost, ker »netočnost ni samo izvor slabe vzgoje, temveč je zaradi svojih posledic žaljiva in celo nedopustna.«

In že se opazovalci in kritiki ne-bontona najdemo v enem najljubših mestnih lokalov — v baru Tivoli, kjer se zbira tudi naša slovenska mladina. Naročimo si kavo. Prav tik nas pa je »klapa« dijakov, in že po nekaj stavih zaslutimo, pri čem smo. Barabce! Joj, koliko **kosmatih dovtipov!** Potolažimo se, v kolikor med njimi ne zaslišimo nobenega ženskega glasu. A že je tu. Zasmili se nam revica. A samo za hipce. Kajti to dekletce se z njimi smeje, se šali, jih napeto in radovedno posluša... Ne zaveda pa se, kako jo nekateri njeni prijatelji opazujejo. Naša deklica namreč v svoji naivnosti misli, da se jim bo z odobravanjem priljubila, ne ve pa, da je moška narava v svoji globini od vedno cenila žensko sramežljivost, zadrego pred nečistimi besedami in rdečico na ženskih licih. Dijakinja v baru Tivoli pa se pred moškimi spolom boji biti pristna v svoji ženski drugačnosti. Ne ve, da bi lahko z že samo prisotnostjo rešila »klapo« kosmatih dovtipov... In da naše modrovanje ne bo preveč »starokopitno«, naj navedemo še misel Osipa Šesta: »Sramežljivost je (torej) še vedno najlepši in najbolj zaželen kakor dekletu in ženi. Tako pubertetnihi kokos stari izkušeni ljubimci

vzdihujejo po njej...« Zato »častitljivih dovtipov, z lepo sivo brado, rajši ne pripoveduj! Z njimi ne boš postregel nikomur.«

Ne moremo tudi razumeti nalepotičene Lucije, ki svojemu Mateju pri vhodu v gledališče ni dovolila, da bi ji odprl vrata in ji s tem vedenjem izkazal svojo galantnost. Ta trapasta lisička se je celo užalila in ga napadla z zmerjanjem. Ubogi Matej! Lucijo bi zato radi opozorili, naj se pri naslednjem srečanju z njim nikar ne čudi, če bo Matej z razdaljo hodil pred (ali za) njo...

To so današnje dame. Rekli boste, da niso več časi za plemiška dekleta in srednjeveške viteze. Res je. Nagibamo se v tretje tisočletje. Toda pripomnili bi še, da je človek v sebi vedno princeza ali vitez.

Dostojen fant se bo torej rad pokazal galantnega in pripravljene ga dekletu izkazati pozornost, ne da bi se s tem kakorkoli ponižal ali osmešil pred njo. Ona pa naj ne bo neumna in naj skuša, modi v brk, razumeti njegovo gesto. Pokuka naj tudi v svojo ženskost in videla bo, koliko veselja bo izkazal njen obraz, ko bo sprejela in cenila lepo moško naklonjenost. Kajti njegova dostojnost izraža viteško globino, ki pa jo lahko pokaže samo tistim ženskam, ki znajo biti dame, ne pa napudranim avšam, ki skrbijo samo za to, kako bi omrežile moške, pa še zdaleč ne slutijo, da njihova bleščeča zunanost ni vse in da je treba dati nekaj tudi na pravo vedenje.

In zato »še enkrat poudarjamo: ljubeznost, dobronamernost, lepe navade, zvestoba prijateljem in privrženost ljudem, s katerimi delamo — so ključ za vsako srce.«

Lilijana Filipčič

Viri:

Knjiga za vsako ženo - Znanje, Zagreb 1974.

Osip Šest: »Kar po domače« Editorial Barga, 1962, Buenos Aires.

